FATİH SAHN-I SEMÂN
EĞİTİM VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Risâle Günleri

İlim Yayma Cemiyeti
1951

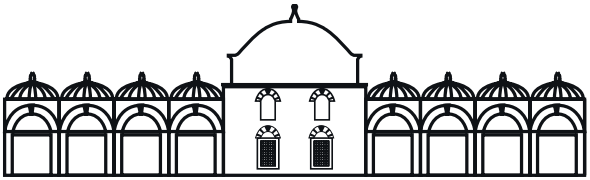

FATİH SAHN-I SEMÂN
EĞİTİM VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

İslam ilim geleneğinin tanıtımını, ögretmini ve çeşitli boyutlarıyla derinlemesine araştırılmasını amaç edinen Fatih Sahn-ı Semân Eğitim ve Araştırma Merkezi, İlim Yayma Cemiyeti bünyesinde 2018 güzünde faaliyetlerine başlamıştır. Fatih Camii Külliyesi'nin Bahr-ı Sefîd (Akdeniz) Medreseleri'nde faaliyet gösteren Fatih Sahn-ı Semân Eğitim ve Araştırma Merkezi'nin kuruluş gayesi üç noktaya odaklanmıştır:

- İslam ilim geleneğini merkeze alarak eğitim programları, kurslar, seminerler ve ilmî toplantılar düzenlemek, eğitim malzemeleri hazırlamak

- İslam ilim geleneğine dair akademik araştırma ve toplumsal bilinirlik seviyesinin yükselmesine katkıda bulunmak üzere projeler yürütmek

- İslam medeniyeti bünyesinde gelişen farklı ilim geleneklerinin kurumsal tarihi ve özellikle Osmanlı medreseleri hakkında özgün bilgi üretiminde bulunmak

Fatih Sahn-ı Semân Eğitim ve Araştırma Merkezi'nin faaliyetleri hakkında ayrıntı bilgi için

İstanbul Fatih Külliyesi
Sahn-ı Semân Akdeniz Medreseleri
www.fatihsahniseman.org.tr
sahniseman@iyc.org.tr @sahnisemaniyc
0212 531 8711 - 0551 900 1951

Risâle Günleri

İstanbul'un fethinden kısa bir süre sonra kurulan ve asırlarca Osmanlı medrese sisteminin en yüksek dereceli kurumu olan Fatih Sahn-ı Semân Medreseleri, İslâm ilim geleneğinin ihyasına yönelik üst düzey programların geliştirildiği bir merkez olarak 2018 yılında kapılarını tekrar ilim ve eğitim faaliyetlerine açtı.

Fatih Sahn-ı Semân Eğitim ve Araştırma Merkezi'nin İslam eğitim kurumlarını ve meselelerini anlamaya ve günümüz ilim dünyasının idrakine yaklaştırarak entelektüel gündeme dahil etmeye yönelik çalışmalardan birisi de Fatih Sahn-ı Semân Risâle Günleri'dir.

İslam medeniyetinin teşekkül ve erken klasik dönemlerinde kaleme alınıp şöhret bulmuş eserler yerine, daha ziyade müteahhir dönemde, bir başka ifadeyle İkinci Klasik'te ortaya çıkmış risâleleri merkeze alan bu program, katılımcıların bir yandan kitabiyât bilgilerinin tedris metinlerinin ötesine geçmesini, diğer yandan İslâm ilim geleneğinin gündemlerini en yüksek düzeyde yansıtan telif formu olarak risâlelerle daha yakından tanışmasını hedeflemektedir.

İlki 2019 Yazında gerçekleştirilen Fatih Sahn-ı Semân Risâle Günleri'nde küçük hacimli ve mesele odaklı risâleler, kısa ve yoğun bir takvimde işlenmektedir. Güz 2026 döneminde de fıkıh, tefsir, hadis, kelâm, felsefe, dil bilimleri, edebiyat, tarih, bilim tarihi ve sanat tarihi gibi farklı alanlarda Türkçe ve Arapça kaleme alınmış bir dizi risâle, farklı üniversitelere mensup akademisyenler rehberliğinde okunacak ve muhtevalarındaki öne çıkan meseleler tartışılacaktır.

17 Eylül-1 Ekim 2026 tarihleri arasında online/çevrimiçi olarak gerçekleştirilecek programda katılımcılar istedikleri semineri, diğer seminerlere katılım zorunluluğu olmadan seçebilecektir. Programa katılım için aşağıdaki web adresinde yer alan başvuru formunun doldurulması gerekmektedir. Başvuruda öncelik lisansüstü çalışmalarını sürdüren araştırmacılara verilecek, imkân dâhilinde lisans öğrencilerinin ve bağımsız araştırmacıların başvuruları da değerlendirilecektir. Başvuruların kabul durumu ile ilgili bilgi başvuranların şahsi e-posta adreslerine gönderilecektir.

Risâle Günleri

Başvuru Tarihleri
9-13 Eylül 2026

Program Tarihleri
17 Eylül-1 Ekim 2026

www.fatihsahniseman.org.tr
sahnisemaniyc@org.tr

1- Okan Kadir Yılmaz

Risâle: *Risâle fî Mes 'eleti'l-Kefâe*

Müellifi: Ebû Hafs Ömer b. İshâk b. Ahmed b. Muhammed b. İshâk b. Ahmed b. Mahmûd el-Gaznevî el-Hindî ("Sirâceddin el-Hindî") (ö. 773/1372)

Hanefi mezhebinin nikâh hukukundaki klasik denklik öğretisine göre erkeğin evleneceği kadına belli unsurlar açısından denk olması gerekir. Kişinin kendisinin ve atalarının geçmişinde kölelik ve gayrimüslimlik gibi hususların bulunmaması da bu denklik unsurları arasında yer alır. Dolayısıyla söz konusu denklik unsurlarını taşımayan bir erkek bunları taşıyan bir kadına denk görülmediği için ikisi arasında gerçekleşen nikah, bazı koşullarda batıl (geçersiz) kabul edilirken, bazı durumlarda da lazım (bağlayıcı) görülmez. 8/14. yüzyılın ikinci yarısında Bahrî/Türk Memlükler döneminde üst düzey rütbeli bir Memlük emiri ile (Emir Beştek) sultanının kız kardeşi ya da kızı (Hond Sâre) arasında gerçekleşen bir evliliğin geçerliliği Hanefi mezhebine ait bu denklik öğretisi temelinde tartışılmıştır. Kimliği henüz tespit edilememiş bazı fakihler tarafından söz konusu evliliğin Hanefi mezhebine göre geçersiz olduğu ileri sürülürken, dönemin Mısır Hanefi Kâdılkudâtı Siraceddin el-Hindî konuyla ilgili bir risale kaleme alarak (Risâle fî Mes'eleti'l-Kefâ'eh) bu evliliğin geçerliliğini savunmuştur. Hindî'nin fıkıh usulü ilkelerinden ve fıkhî tahrîc yönteminden faydalanarak ortaya koyduğu bu savunu, Hanefi mezhebinin kurucu denklik öğretisinin, Memlüklerin hakimiyetiyle birlikte bölgede değişen sosyal yapıyı dikkate alan yenilikçi bir yorumunu da içermektedir.

4 Oturum

Risâle Dili: Arapça
Seminer Dili: Türkçe

21, 23, 24 ve 25 Eylül 2026
Pazartesi, Çarşamba, Perşembe ve Cuma
10:00-11:30

2- Turgay Şafak

Risâle: *Akl-ı Sürh*

Müellifi: Ebü'l-Fütûh Şihâbüddîn Yahyâ b. Habeş b. Emîrek es-Sühreverdî el-Maktûl (ö. 587/1191)

İşrak felsefesinin kurucusu Sühreverdi'nin insanın varoluş macerasına dair Farsça kaleme aldığı alegorik bir hikâye olan *Akl-ı Sürh* (Kırmızı Akıl) bu kozmik yolculuğu sembolik bir dille anlatır.

4 Oturum

Risâle Dili: Farsça
Seminer Dili: Türkçe

24, 26, 28, 30 Eylül 2026
Perşembe, Cumartesi, Pazartesi, Çarşamba
18:30-20:00

3- Hüseyin Örs

Risâle: *el-Menhecü'l-Kavîm fi'l-Kavli'l-Kadîm*

Müellifi: Ebû Muhammed Tâcüddîn Abdurrahmân b. İbrâhîm el-Firkâh el-Fezârî (ö. 690/1291)

Şâfiî mezhebinde kavl-i kadîm olgusu ve kavl-i kadîm ile fetva verilen meselelerin tespiti, bu mezhebin fıkıh literatüründe tartışılagelen bir problem başlığıdır. Bu meselelerin sayısı müelliflere göre farklılık göstermiş, İbnü's-Salah on dört, Cevherî on yedi, Bicirmî yirmi iki, İbnü'l-Mülakkın otuz iki mesele saymıştır. Elinizdeki risale, bu literatürün bilinen en erken müstakil halkası olmakla birlikte bir sayım metni değil, sayımın kendisini sorgulayan bir metindir. Eser kavl-i kadîmin İmam Şâfiî'ye nispetinin sıhhatini ve bu nispet üzerine kurulan tartışmaları değerlendirmektedir.

Müellif, kavl-i kadîmin mahiyetini, İmam Şâfiî'ye nispetini ve ashâbın kavl-i kadîm karşısındaki konumunu nakil ve delil yollarıyla ele almaktadır. Şâfiî'nin rücûu, müçtehidin son kavliyle mükellef olduğuna dair icma ve "cedîd nass"ın müçtehidin nazarında râcih bir delile dayanma zarureti gibi esaslardan hareketle, mezhep içinde kavl-i kadîmle fetva veren ashâbın tasarrufunu incelemekte; onların kavl-i kadîmle ilişkisini Şâfiî'den bağımsız ilmî bir tercih olarak ortaya koymaktadır. Eser kavl-i kadîm tartışmasını bir liste olmaktan çıkararak mezhep içi içtihat, taklidin sınırları ve nassın imama nispeti problemlerinin kesiştiği zeminde tartışmaktadır.

4 Oturum

Risâle Dili: Arapça
Seminer Dili: Türkçe

21, 24, 28 Eylül 1 Ekim 2026
Pazartesi, Perşembe
20:15-21:45

4- Yusuf Arıkaner

Risâle: *Risâletü Ebî Hanîfe ilâ Osman el-Bettî*

Müellifi: Ebû Hanîfe Nuʿmân b. Sâbit (ö. 150/767)

Risâletü Ebî Hanîfe ilâ Osmân el-Bettî veya kısa adıyla er-Risâle, Osmân el-Bettî'nin Ebû Hanîfe'ye yönelttiği iman-amel ilişkisi ve onun Mürcie'ye mensup olup olmadığına dair sorulara cevap olarak kaleme alınmış bir mektuptur. Eserde Ebû Hanîfe, iman anlayışını ayrıntılı biçimde ele almakta; imanın mahiyeti, amelle ilişkisi ve müminin günah karşısındaki konumu gibi erken dönem kelâmının en önemli meselelerini tartışmaktadır. Aynı zamanda kendisine yöneltilen ircâ ithamlarına cevap vererek kendi yaklaşımının temel esaslarını ortaya koymaktadır. Yakın dönemde yayımlanan ve Ebû Hanîfe'ye aidiyeti kuvvetle muhtemel kabul edilen bir diğer mektupta ise insan fiilleri, ilâhî irade ve insanın sorumluluğu gibi konular ele alınmaktadır. Söz konusu iki metin birlikte okunduğunda, Ebû Hanîfe'nin yalnızca iman nazariyesi değil, aynı zamanda insan özgürlüğü ve ilâhî takdir arasındaki ilişkiye dair görüşleri de daha bütüncül bir şekilde takip edilebilmektedir. Bu mektuplar, Ebû Hanîfe'nin itikadî görüşlerini doğrudan yansıtan en erken kaynaklar arasında yer almaları bakımından özel bir öneme sahiptir. Aynı zamanda söz konusu mektuplar hicrî II. yüzyıl Müslüman toplumunda hangi itikadî meselelerin tartışıldığını, bu tartışmaların hangi kavramlar etrafında şekillendiğini ve henüz sistematik mezhepler ortaya çıkmadan önce dinî düşüncenin nasıl bir zeminde geliştiğini görmemize de imkân vermektedir.

4 Oturum

Risâle Dili: Arapça
Seminer Dili: Türkçe

17, 18, 19, 20 Eylül 2026
Perşembe, Cuma, Cumartesi, Pazar
15:00-16:30

5- Muhammed İsa Yüksek

Risâle: *et-Teysîr fî Kavâid-i İlmi't-Tefsîr (I. Bölüm)*

Müellifi: Muhyiddîn Ebû Abdullah Muhammed b. Süleyman el-Bergamevî el-Kâfiyecî (ö. 879/1474)

et-Teysîr fî Kavâ'idi 'ilmi't-tefsîr, tefsir ilminin kendine ait bir usulünün olduğunu ortaya koyan, ayrıca modern dönemde tefsir akademisinde tartışılan birçok mesele için de cevaplar içeren harikulade bir baş yapıttır. Molla Fenârî'nin (ö. 834/1431) öğrencisi, Süyûtî'nin (ö. 911/1505) ise hocası olan Muhyiddîn el-Kâfiyeci (ö. 879/1474) derin ilmi birikimini ve çok yönlü bakış açısını bu eserine yansıtmış, tefsir özelinde kelâmî ve fıkhî ekol tercihlerine entegre ettiği özgün bir usulden bahsetmektedir. Eserin içeriğini mâlûmun îlâmından ibâret gören yorumlar, eserin ruhuna yaklaşamayan, hatalı bakış açılarının ürünüdür. Nitekim Kâfiyeci bu eseriyle tefsir usulünü, sistematik kelâm ve fıkıh sahalarıyla birleştirmiş, bu ilimlerden alınan ıstılâh, tasnif ve teorileri tefsir ilmi ölçeğinde yeniden teorize etmiştir. Bunu yaparken diğer ilimlerden alınan kavram ve kategorileri ustalıkla tefsire uyarlamış, aynı zamanda şer'î ilimler arasında sağlam köprüler kurmuştur. Bu açıdan *et-Teysîr*, "Hanefi-Mâtürîdî Tefsir Usulü" tasavvurunun teorik zeminini teşkil eden bir baş yapıttır, denilebilir. Tefsir ilminin mahiyeti, konusu, işlevi, tefsir ilminde ulaşılan bilgilerin epistemolojik değeri, delâlet, tefsirde mana türetme yolları, nasların çelişmezliği gibi birçok başlık Kâfiyeci'nin temel meselelerini oluşturur. Tespit edebildiğimiz kadarıyla Kâfiyeci, tefsir usulünün mesâilinin tespiti bağlamında Râgıb el-İsfahânî (ö. V/XI. yüzyılın ilk çeyreği) ve Ebü's-senâ el-İsfahânî'nin (ö. 749/1348) temsil ettiği geleneğin takipçisidir. Ebü's-senâ el-İsfahânî'nin ele aldığı konuların da Râgıb el-İsfehânî'nin Mukaddimetü Câmi'i't-Tefâsîr isimli eserinde iz düşümünü görmek mümkündür. Ancak bu konuları ilk defa usul bağlamında ele alıp "kavaid" haline getiren Kâfiyeci olmuştur. Kâfiyeci, eserini mukaddime, ıstılâhlar, kaideler ve sonuç olmak üzere dört ana bölüme ayırmıştır. Mukaddimede kitabın bazı temel konularına işaret eden bir hamdele ve salvele ile söze giriş yapmakta, ardından Kur'an'ın mâhiyeti, önemi ve muhtevâsının derinliğinden bahsetmekte, Kur'an'ı konu edinen tefsirin, diğer şer'î ilimler karşısın-

daki pozisyonuna dikkat çekmektedir. Bu bağlamda şer'î ilimler içerisinde üstlendiği önemli misyona rağmen tefsir ilminin mâhiyetine ve usûlüne dair henüz ciddi bir çalışma yapılmadığı eleştirisiyle eserini kaleme alma gerekçesini ortaya koymaktadır. Risale Günleri çerçevesinde takip edilecek birinci bölümde Kâfiyeci tefsirin mahiyetine ve kavaidine ilişkin ıstılâhlara yer vermektedir. Burada kavramsal düzeyde tefsirin tanımını yapmakta, re'y ile tefsirin imkânını tartışmakta, müfessirin ihtiyaç duyduğu ilimler, tefsir sahasında söz söylemenin zorluğu ve tefsir ilmini öğrenmenin gerekliliği hakkında çok değerli tespitler yapmaktadır. Ayrıca tefsir ilminin konusu olan Kur'an'ın iştikâkı, sözlük anlamı ve terim anlamına dair birtakım analizler ve tanımlamalar yapmakta akabinde ıstılâhî tanımda yer alan kayıtlara ilişkin önemli bilgiler vermektedir. Yine bu bölümde tefsir usulünün temelini teşkil eden lafız-mana ilişkisine dair muhkem-müteşâbih kavramları ve bunların alt başlıkları, delâlet ve delâletin kısımları hakkında detaylı analizler yapmaktadır. Bu bölümün sonunda tefsir ve usûlü'd-dîn arasındaki ilişkiye, Kur'an vahyinin nüzûl keyfiyetine ve âyetlerin nüzûlüne sebep teşkil eden olaylarla Kur'an'ın evrenselliği arasındaki irtibata değinmektedir.

4 Oturum

Risâle Dili: Arapça
Seminer Dili: Türkçe

20, 22, 24, 26 Eylül 2026
Pazar, Salı, Perşembe, Cumartesi
18:30-20:00

6- Rıdvan Ciru

Risâle: *Risâle fi'l-Vaz'*

Risale, vaz literatürünün bütününe hâkim olan küllî bir iddia olarak bütün lafızların vaz edilmiş olduğu iddiasını mercek altına almaktadır. Bu bağlamda eser önce vaz'ın ispatı için ortaya konulan "istidlal"i tahlil etmekte, ardından bu istidlalin sıhhatini köktenci bir sorgulamaya tâbi tutmaktadır. "Vaz-istimal" düalizmini aşma teşebbüsü olarak da görülebilecek olan bu sorgulama, vaz yapmanın imkânına ve dil ile düşünce arasındaki ilişkiye de odaklanmakta ve delâletin varoluş zemini için başka bir alternatifi gündeme getirmektedir. "Anlam kullanımdır" paradigmasına uygun bir anlam anlayışı ortaya koyan risale, vaz geleneği açısından paradigmatik bir kırılma olarak görülebilir.

2 Oturum

Risâle Dili: Arapça
Seminer Dili: Türkçe

23, 24 Eylül 2026
Çarşamba, Perşembe
15:00-16:30

7- Mansur Koçinkağ

Risâle: *el-Varakât fi Usuli'l-Fıkh*

Müellifi: İmâmü'l-Haremeyn Cüveynî (ö. 478/1085)

Tam adı *el-Varakāt fî usûli'l-fıkh* olup *el-Kitâb, er-Risâle* ve *el-Mukaddime* olarak da anılmakla birlikte *el-Varakāt* adıyla Cüveynî'nin *el-Burhân* gibi kapsamlı bir eserin yanı sıra ezberlenmesi kolay, yaklaşık 1600 kelimeden oluşan veciz bir usul risâlesi telif etmesi bunun eğitim amacıyla hazırlandığını düşündürmektedir. Onun Nîşâbur Nizâmiye Medresesi'nin başına getirilip yaklaşık otuz yıl bu görevi sürdürmesi ve el-Varakāt'ın ilk dönemlerden itibaren usul eğitimi alan müptedilere okutulması bu ihtimali güçlendirmektedir.

Usul temalarının neredeyse tamamını içeren el-Varakāt'ın başında usûl-i fıkhın mânası, hükmün nevileri, fıkıh-ilim-zan-şek arasındaki fark hakkında kısa açıklamalara yer verilip fıkıh usulünün ana konuları (bâb) sayılmaktadır. Daha sonra ayrı başlıklar altında şu on altı konu ele alınmaktadır: Kelâmın kısımları, emir, nehiy, âm-hâs, mücmel-mübeyyen, zâhir-müevvel, fiiller, nesih, icmâ, haberler, kıyas, hazr-ibâha, delillerin tertibi, müftüde bulunması gereken şartlar, müsteftîde bulunması gereken şartlar, içtihat. Fiilî ve takrirî sünnete "ef'âl", kavlî sünnete "ahbâr", sahâbî kavline "icmâ", istishâbü'l-hâl konusuna "hazr ve ibâha" başlığı altında değinilmektedir.

4 Oturum

Risâle Dili: Arapça
Seminer Dili: Türkçe

22, 23, 29, 30 Eylül 2026
Salı, Çarşamba
16:45-18:15

8- Tuncay Başoğlu

Risâle: *Ma'nâ Kavli'l-İmâm el-Muttalibî: İzâ Sahha'l-Hadîs fe-Hüve Mezhebî*

Müellifi: Takıyyüddin Alî b. Abdilkâfî es-Sübkî (ö. 756/1355)

Hadis ilimleri eğitiminin önemli bir yer tuttuğu ve hadis kültürünün yaygın olduğu Memlük ilim çevrelerinde fakihlerin önemli tartışma konularından biri, mezhep kavliyle tearuz eden yahut tearuz ettiği ileri sürülen sahih hadislerle amel meselesidir. Hemen her mezhepten ehl-i hadis eğilimli âlimlerin "sahih hadisle amel" gerekçesiyle zaman zaman mezhebin müftâ bih kavlinin dışına çıkmaları, hukuk sisteminde istikrarsızlığa yol açabilecek bir hususdu. İbnu's-Salah, Ebu Şâme, Karâfî, Nevevî, İbn Teymiyye gibi birçok fakihin görüş beyan ettiği bu meseleye Takıyyüddin es-Sübkî de bir risale yazarak katkıda bulunmuştur. "Hadis sahih ise benim mezhebim odur" mealinde Şâfiî'ye atfedilen sözün doğruluğunu kabul etmekle birlikte hadisle amelin hangi şartlarda söz konusu olabileceğini ve farklı yorum ihtimallerini önceki âlimlerin görüşlerine de değinerek tahlil eden Sübkî, aynı zamanda Şâfiî mezhebinin hadisle amel konusunda diğer mezheplerden farkına değinerek mezhep müdafaası da yapmaktadır.

Risalenin tamamı bitirilmeyecek; konu ana hatlarıyla tartışılıp bazı bölümleri okunacak, geri kalan kısımları özetlenecektir.

2 Oturum

Risâle Dili: Arapça
Seminer Dili: Türkçe

17, 18 Eylül 2026
Perşembe, Cuma
16:45-18:15

9- Orhan Ençakar

Risâle: *Takdimü Mezhebi Ebî Hanîfe*

Müellifi: Ebü'l-Hüseyn Ahmed b. Ebî Bekr Muhammed b. Ahmed el-Kudûrî (ö. 428/1037)

Kudûrî'nin (ö. 428/1037) *Şerhu Muhtasari'l-Kerhî* adlı eserinin mukaddimesinde yer alan ve Ebû Hanîfe'nin mezhebinin diğer fıkıh mezheplerine tercih edilmesinin gerekçelerini ele alan bölüm, yalnızca bir mezhep müdafaası değil, aynı zamanda bilginin nasıl üretileceği, aktarılacağı ve değerlendirileceği konusunda dikkat çekici bir düşünce ortaya koymaktadır. Kudûrî; ilmî geleneğin köklülüğü, güvenilir hoca-talebe silsilesi, tedvin ve sistematikleşme, farklı ilimlerden yararlanma, kolektif müzakere ve istişare, mesele üretme ve çözme kabiliyeti, güçlü delillendirme, ahlâk ve ilmî bağımsızlık gibi günümüz için de önemli olan birçok kritere dikkat çeker. Nitekim Kudûrî'ye göre mezhep tercihi asıl itibariyle delillere bakılarak yapılır; burada sıralananlar ise delilleri bizzat inceleyecek yeterlilikte olmayanlar için tespit edilmiş genel kriterlerdir. Bu bölümün taşıdığı önem, onun zamanla *Şerhu Muhtasari'l-Kerhî*'ye ait bir mukaddime olmaktan çıkarak müstakil bir risale şeklinde de istinsah edilmesine ve kütüphanelerde ayrı nüshalar hâlinde yer almasına yol açmıştır. Böylece metin, "risale" formunda ayrıca okunabilecek ilmî bir mirasa dönüşmüştür. "Risale Okumaları" kapsamında gerçekleştirilecek bu seminerde, Kudûrî'nin yaklaşık bin yıl önce ortaya koyduğu ölçütlerden hareketle günümüzde "Nitelikli ilmî faaliyet nasıl yürütülmelidir?" sorusu ele alınacak; gelenek, uzmanlık, müzakere, disiplinlerarasıllık, ilmî üretkenlik, etik ve bağımsızlık gibi meseleler günümüz akademik dünyası açısından yeniden değerlendirilecektir. Risalenin İmam Şafii'ye eleştirilere tahsis edilmiş kısmı seminerde ele alınmayacaktır.

2 Oturum
Risâle Dili: Arapça
Seminer Dili: Türkçe

21, 23 Eylül 2026
Pazartesi, Çarşamba
18:00-19:30

10- Halil Efe

Risâle: *Risâletü's-Salât (Kitâb fi's-Salât)*

Müellifi: Ahmed b. Hanbel (ö. 241/855)

Kitâb fi's-Salât / Risâletü's-Salât, Ahmed b. Hanbel'in birlikte bazı namazları kıldığı bir topluluğa hitaben yazdığı bir risaledir. Ahmed b. Hanbel bu risalede namazın cemaatle eda edilmesi esnasında şahit olduğu bir hataya dikkat çekmektedir. Bu hata, cemaatin namazın rükünlerinde imamdan önce davranmasıdır (müsâbekatü'l-imâm). Ahmed b. Hanbel, kendisine ulaşan kimi haberlerden dünyanın pek çok yerindeki Müslümanların da bu hataya düştüklerini tespit etmiş, imama ittibâ meselesini merkeze alarak namazın önemi ile rükünlerini ve âdâbını hatırlatmıştır. Ahmed b. Hanbel'in nasslara ve rivayetlere yaklaşımına dair tipik örnekler içeren risale, dönemin ehl-i hadîs çevrelerine hâkim olan bilgi üretimi ve fıkıh anlayışı hakkında kritik ipuçları ihtiva etmektedir.

2 Oturum

Risâle Dili: Arapça
Seminer Dili: Türkçe

25, 26 Eylül 2026
Perşembe, Cumartesi
20:15-21:45

11- Cemalettin Ergün

Risâle: *Risâle fi'l-Akl*

Müellifi: Ebû Nasr Muhammed b. Muhammed b. Tarhan b. Uzluğ el-Fârâbî et-Türkî (ö. 339/950)

İslâm felsefesi geleneğinde antik felsefe mirasının nasıl yorumlandığını anlamak açısından Fârâbî'nin *Akıl Risâlesi* oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu eser, geç antik çağda Aristoteles'in *Ruh Üzerine* (III 4–8) eserindeki akıl öğretisine dair başlayan ve Kindî'nin aynı adı taşıyan çalışmasıyla İslam felsefesine aktarılan önemli tartışmaların doğrudan bir parçasıdır.

Fârâbî, *Ruh Üzerine*'deki ilgili pasajın yorumlanması sorununu Aristotelesçi gelenekteki diğer filozoflardan farklı olarak daha geniş bir bağlama taşımıştır. Bu risale, Yunancadan Arapçaya yapılan çevirilerde genellikle "nous" sözcüğünü karşılayan 'akl kavramını odağına alır. Risale, "akıl" isminin pek çok anlamda kullanıldığının beyanıyla başlar. Ardından Fârâbî, risalenin ana konusunu oluşturacak altı farklı anlamı, bunları belirli zümrelere veya metinlere atfederek, şöyle sıralar:

1. Sıradan insanların kullanımı
2. Kelâmcıların kullanımı
3. İkinci Analitikler'deki kullanım
4. (Nikomakhos'a) Etik'in altıncı kitabındaki kullanım
5. Ruh Üzerine'deki kullanım
6. Metafizik'teki kullanım

Bu seminer kapsamında risale, Fârâbî'nin akıl kavramına getirdiği bu geniş bağlam ve bütüncül yaklaşım üzerinden, Klasik İslâm felsefesinin akıl ve zihin tasavvurunu biçimlendiren ana metinlerden birisi olarak ele alınacaktır.

2 Oturum

Risâle Dili: Arapça
Seminer Dili: Türkçe

22, 29 Eylül 2026
Salı
20:15-21:45

12- Osman Demir

Risâle: *Nihayetü'l-Beyan fi Dirayeti'z-zaman*

Müellifi: Davud el-Kayserî (ö. 751/1350)

Bu risalede varlık ve hakikat anlayışıyla uyumlu biçimde konuya yaklaşan Davud el-Kayserî, zaman kavramını cevher ve araz, sonlu ve sonsuz olarak tanımlayan görüşleri eleştirdikten sonra bu kavramın aslında "varlığın bekasının ölçüsü" olduğu neticesine varır. Risale düşünce tarihinde zamanın mahiyetine dair görüşleri toplu bir şekilde ortaya koymasının yanında Kayserî'nin konuya olan orijinal katkısını da gözler önüne sermektedir. Bu görüşler aynı zamanda farklı tabiat teorilerinin de aydınlatılmasına katkıda bulunacaktır.

3 Oturum

Risâle Dili: Arapça
Seminer Dili: Türkçe

18, 19, 20 Eylül 2026
Cuma, Cumartesi, Pazar
20:15-21:45

13- Ömer Faruk Maden

Risâle: *Cüz'ün fîhi'l-Kelâmu 'alâ Hadîsi "Yetbe'u'l-meyyite selâsün"*

Müellifi: Ebü'l-Ferec Zeynüddîn Abdurrahman b. Ahmed b. Abdurrahman Receb el-Bağdâdî ed-Dımaşkî (İbn Receb el-Hanbelî) (ö. 795/1393)

Aslen Bağdatlı olup hayatının farklı aşamalarında Dımaşk, Kudüs ve Mekke'de bulunan ve pek çok kimseden istifade etmekle birlikte sonradan yerleştiği Dımaşk'ta İbn Kayyim el-Cevziyye'nin talebesi olarak tanınan İbn Receb el-Hanbelî; fıkıh, tefsir, tarih, akaid ve hadis gibi İslami ilimlerin tamamında eser kaleme almıştır. Hadis alanında telif etmiş olduğu eserlerinde -özellikle tek hadis şerhlerinde- âbid ve zahit kişiliğinin yansımalarını görmek mümkündür. "Ölüyü üç şey takip eder. İkisi geri döner, biri kalır. Onu ailesi, malı ve ameli takip eder. Ailesi ve malı geri döner, ameli ise kalır" hadisinin şerhine hasrettiği bu risalede de bu özelliği öne çıkar. Yer yer kendi eserlerine (Ehvâlü'l-kubûr ve ahvâlü ehlihâ) ve faydalandığı diğer müelliflere (İbn Ebi'd-Dünya ve Ebû Musa el-Medînî) atıf yapan İbn Receb, ilgili hadisi daha ziyade ayet ve hadisler, sahâbe, tâbiûn ve sonraki nesillere ait görüşler (örneğin Ebû Zer el-Gıfârî, Osman b. Ebi'l-Âs, Hz. Âişe, Abdullah b. Ömer, Ömer b. Abdülazîz, Hasan el-Basrî ve Ebû Hâzim el-A'rec) ile konuya dair söylenmiş şiirler çerçevesinde şerh eder. Risale boyunca kişinin dünyalık ile kurduğu ilişki, ailevi irtibatları ve ölümün fert üzerindeki etkisi farklı açılardan incelenmektedir.

3 Oturum

Risâle Dili: Arapça
Seminer Dili: Türkçe

21, 23, 25 Eylül 2026
Pazartesi, Çarşamba, Cuma
18:30-20:00

14- Ali Benli

Risâle: *Risâle fî Medhi'l-Kütüb ve'l-Hass 'alâ Cem'ihâ*

Müellifi: Ebû Osmân Amr b. Bahr el-Câhiz (ö. 255/869)

Amr b. Bahr el-Câhız'ın (ö. 255/868) *Kitâbü'l-Hayevân*'ının girişinde yer alan ve müstakil bir risale olarak da istinsah edilen kitaba dair övgü ve savunusu, İslam medeniyetinde kitap kültürünün erken dönemlerine ışık tutan dikkat çekici metinlerden biridir. 3/9. yüzyıl Bağdat'ında kâğıt kullanımının yaygınlaşması, tercüme ve telif faaliyetlerinin hız kazanması ve kitap ticaretinin gelişmesiyle oluşan canlı entelektüel ortam, Câhız'ın kitap hakkındaki değerlendirmelerinin tarihsel zeminini oluşturur. Onun satırlarında kitap yalnızca bilginin kaydedildiği bir araç değil, ilmin nesiller arasında aktarılmasını sağlayan bir hafıza, düşünceyi muhafaza eden güvenilir bir emanet ve insanın hayat boyunca kendisine eşlik edebilecek seçkin bir dost olarak karşımıza çıkar. Bu yönüyle Câhız'ın "Risâle fî Medhi'l-Kütüb" adlı eseri, yalnızca 3/9. yüzyıl İslam dünyasının kitap ve okuma kültürünü anlamamıza yardımcı olan tarihî bir belge değil, aynı zamanda kitap sevgisi üzerine kaleme alınmış dünya edebiyatının erken ve etkileyici metinlerinden biri olarak değerlendirilebilir.

1 Oturum

Risâle Dili: Arapça
Seminer Dili: Türkçe

20 Eylül 2026
Pazar
18:00-19:30

15- Sadık Seymen

Risâle: *Beyânu İ'cazi'l-Kur'an*

Müellifi: Ebû Süleymân Hamd b. Muhammed b. İbrâhîm el-Hattâbî (ö. 388/998)

Kur'an-ı Kerim'in benzersizliğini konu edinen i'cazu'l-Kur'an meselesi, II. /VIII. yüzyıldan itibaren İslam düşünce geleneğinin en dinamik araştırma sahalarından biri olmuştur. Mesele çok çeşitli yönlerinden ele alınmakla beraber, i'caz kavramının (aciz bırakmanın) ne yönden gerçekleştiği hususu uzun tartışmalara yol açmış, farklı disiplin, mezhep ve çevrelerden alimlerin geliştirdiği teoriler sayesinde bu tartışma, hayli geniş bir literatüre sahip olmuştur. Söz konusu teorilerin bir kısmı dil, üslup, edebî sanatlara odaklanmış iken, diğer bir kısmı muhteva ve anlama odaklanmış; bir diğer yaklaşım ise meseleyi ilahî gücün dünyaya müdahalesi ile ilişkilendirmiştir. Böylelikle i'cazu'l-Kur'an'a dair yürütülen araştırma ve tartışmalar, Arap dili ve Belagâtı, tefsir, kelam gibi çeşitli disiplinlerin kesişim noktası haline gelmiştir.

Bu zengin ilmî miras içerisinde, Ebû Süleymân Hattâbî'nin (ö. 388/998) *Beyânu İ'cazi'l-Kur'ân* adlı risalesi kendi dönemine kadar teklif edilen farklı i'caz teorilerini değerlendiren ve geçerliliklerini sınayan mahiyette gelmiştir. "İ'cazın etkin olacağı en küçük birimde geçerli olacak i'caz veçhini" tespite gayret eden Hattâbî, öncelikle Kur'an'ın i'cazını açıklamada yetersiz kalan bazı teorileri eleştirmiş, akabinde dil-anlam-tertip birlikteliği teklifi ile sonraki dönemde Abdülkahir Cürcânî ile zirveye ulaşacak "nazım teorisi"ni ana fikir olarak ortaya koymuş ve bu teorinin pratik yönlerini de farklı ayet örnekleri ile göstermeye çalışmıştır. Eserin diğer bölümlerinde eş anlamlı sanılan kelimeler arasındaki nüansları, Kur'an üslubuna yönelik itirazları ve edebî muaraza teşebbüslerini çözümlemekte; ayrıca Kur'an'ın insan ruhu üzerindeki sarsıcı tesirini ifade eden "nefsî i'caz" boyutunu özgün bir şekilde gündeme getirmektedir.

4 Oturum
Risâle Dili: Arapça
Seminer Dili: Türkçe
17, 22, 26, 29 Eylül Perşembe, Salı, Cumartesi, Salı
20:15-21:45

16- Sümeyye Sarıtaş

Risâle: *Risale-i Mefkûd*

Müellifi: Ali Haydar Efendi (ö. 1935)

Ali Haydar Efendi'nin 1309/1892 yılında yayımlanan *Risâle-i Mefkûd* adlı eseri, klasik Hanefî fürû literatüründe dağınık biçimde ele alınan mefkûda ilişkin hükümleri bir araya getirerek Mecelle tarzında maddeler halinde düzenleyen müstakil bir risâledir. Risâlede mefkûdun hukukî statüsü, malvarlığı, nikâhı, gıyâbında hüküm verilmesi ve hükmî ölümü gibi meseleler ele alınmaktadır. Eser, klasik Hanefî doktrinini sistematik biçimde aktarmasının yanında, özellikle mefkûdun nikâhının feshi meselesinde Ali Haydar Efendi'nin mevcut hukukî sorunlara çözüm arayışını da yansıtmaktadır. Bu bağlamda müellifin, tehlikeli bir yerde kaybolan kişinin belirli şartlarda hükmen ölü kabul edilebilmesine ilişkin muteber fetva eserlerinde yer almayan bir fetvayı risâlenin ana metnine alması dikkat çekicidir. Risâlenin sonunda mefkûdun nikâhının feshi konusunda diğer mezheplerin görüşlerine yer vermesi de bir mukayeseden ziyade söz konusu soruna mezhepler arası çözüm arayışının bir parçası olarak görülebilir. Bu özellikleriyle risâle, Mecelle sonrasında klasik fıkıh bilgisinin nasıl yeniden düzenlendiğini ve geç Osmanlı dönemindeki hukukî ihtiyaçlar karşısında mezhep içi ve mezhepler arası çözüm imkânlarının nasıl gündeme geldiğini müzakere etmeye elverişli bir metindir.

3 Oturum

Risâle Dili: Türkçe
Seminer Dili: Türkçe

22, 23, 24 Eylül 2026
Salı, Çarşamba, Perşembe
15:00-16:30

17- Mustafa Bülent Dadaş

Risâle: *Fî Beyâni'r-Rüşveti ve Aksâmihâ li'l-Kâdî ve Gayrihi*

Müellifi: Zeynüddîn b. İbrâhîm b. Muhammed el-Mısrî (ö. 970/1563)

Müellifin, yaşadığı dönemde kadıya verilen rüşvetin emirlere ve idarecilere verilen rüşvetle aynı hüküm kapsamında değerlendirildiğine ilişkin tespitinden hareketle kaleme aldığı bir risaledir. Risalede öncelikle rüşvetin sözlük ve ıstılah anlamları açıklanmış, ardından rüşvetin şer'î hükmü ortaya konularak Kitap ve Sünnet'ten haramlığına ilişkin delillere yer verilmiştir. Müellif daha sonra rüşveti dört kısma ayırmış ve her bir kısmın şer'î hükmünü ayrı ayrı açıklamıştır. Hediye ile rüşvet arasındaki farka da değinilen risale, kadının kendisine rüşvet teklif eden kimse hakkında uygulayabileceği ta'zir cezasına ilişkin hükümlerin açıklanmasıyla sona ermektedir.

2 Oturum

Risâle Dili: Arapça
Seminer Dili: Türkçe

26, 27 Eylül 2026
Cumartesi, Pazar
18:30-20:00

18- Hasan Karataş

Risâle: *Tezkire-i Halvetiyye*

Müellifi: Yusuf b. Yakub (ö. 989/1581)

Eser Halvetiyye tarikatının kendi mensupları tarafından yazılan ilk biyografik kaynaktır. Sünbül-Halveti dervişânı tarafından tarikatın Osmanlı mülküne yerleşmesi ve burada büyümesi hakkındadır.

4 Oturum

Risâle Dili: Türkçe
Seminer Dili: Türkçe

21, 22, 28, 29 Eylül 2026
Pazartesi, Salı
15:00-16:30

19- Bilal Taşkın

Risâle: *Tebyînü'd-Dekâ'ik fî Ta'yîni'l-Hakâ'ik*

Müellifi: Taşköprîzâde Ahmed Efendi (ö. 968/1561)

Risâle, İslam düşüncesinin temel meselelerinden biri olan aşkın tümel hakikatlerin konumu, ilahi bilgideki tümellerin tikel nitelik kazanma süreçleri, tümellerin dış gerçeklikteki varlığı, beşerî bilgi ile aşkın tümel arasındaki örtüşme problemi, tümelin tikele yüklemi gibi meseleleri ele almaktadır. Bu yönüyle risale, hakkında bilgi sahibi olduğumuz tikel ve türsel hakikatlerin ontolojik yapısını ve bilgimizdeki tümellerin dış gerçeklikteki nesnelerle örtüşmesi üzerinden onların epistemik durumunu incelemektedir. Risâle dört "lâiha" (başlık) ve bir sonuçtan oluşmaktadır. Birinci lâiha aşkın tümelin tikelleşme süreci ve tikel ile tümel arasındaki örtüşmesini, ikinci lâiha tümel hakikatin dış gerçeklikteki varlığının yapısını, üçüncü lâiha cins ve fasıldan oluşan tümelin dış gerçeklikte ne cihetten var olduğunu, dördüncü lâiha aslî-zımnî varlık ayrımını konu edinir. Sonuç kısmında meseleye ilişkin bazı itirazlara yer verilir ve bu itirazlar cevaplanır. Tümel hakikatler olmadan konuşmak ve düşünmek mümkün olmadığı için tümellerin ontolojik ve epistemik yapısına ilişkin problemler İslam düşüncesinin başat meseleleri arasında yer alır. Risâle bu hususta son sözü söylüyor olmasa da meseleye ilişkin önemli ufuklar açmakta, makul çözümler getirmektedir.

3 Oturum

Risâle Dili: Arapça
Seminer Dili: Türkçe

21, 24, 27 Eylül 2026
Pazartesi, Perşembe, Pazar
16:45-18:15

20- Muhammet Halit Çelikyön

Risâle: *İhyaü Ulûmi'd-Dîn: Hutbetü'l-Kitâb*

Müellifi: Ebû Hâmid el-Gazâlî (ö. 505/1111)

İhyâu ulûmi'd-dîn çoğu zaman bir tasavvuf yahut ahlâk klasiği olarak anılır. Oysa Gazâlî baş eserini, "hutbetü'l-kitâb" başlıklı girişinde çok farklı bir şekilde sunar. Hayat vermek istediği ilim yeni bir icat değil; Kur'an'ın ve selefin "fıkıh" dediği, sonradan fetvâ meselelerine indirgenerek unutulan asıl ilimdir. İhyâ, fıkhın asıl anlamını geri çağırmak için yazılmıştır.

Bu okuma Gazâlî'nin eserini kendi programı çerçevesinde yerli yerine koymayı öneriyor. Muâmele ilmi ile mükâşefe ilminin ilişkisine, yazarının fakih kişiliğine odaklanıyor ve eseri tasavvufun fıkıh eleştirisi şeklinde anlamanın eksik bir yaklaşım olacağını iddia ediyor. *İhyâ*'nın "Hutbe"sine Kitâbü'l-ilm'deki ilimler tasnifiyle birlikte bakıyor ve gerektiğinde iddialarını müellifin otobiyografisi olan Munkız ile destekliyor.

Mesîru Umûmi'l-Muvahhidîn Şerh u Terceme-i Kitâb-ı İhyâu Ulûmi'd-Dîn: İhyâ Tercüme ve Şerhi"nin "Hutbe-i Kitâb" başlıklı bölümünün ele alınacağı bu seminerde metnin hem Arapça aslından hem de Mardînî'nin klasik Türkçe tercümesinden yararlanılacaktır.

2 Oturum

Risâle Dili: Arapça, Klasik Dönem Türkçe
Seminer Dili: Türkçe

21, 28 Eylül 2026
Pazartesi
20:15-21:45

21- Eyyüp Said Kaya

Risâle: *Tenbîhu Zevi'l-Efhâm alâ Butlâni'l-Hükmi bi-Nakzi'd-Da 'vâ ba'de'l-İbrâi'l-Âmm*

Müellifi: İbn 'Âbidîn, Muhammed Emîn b. Ömer ed-Dımaşkî (d. 1252/1836)

Dımaşk'ın en önemli bankerlerinden Rufail, 1835 yılında Trablusşam mütesellimi Tercüman Ali Ağa'nın varislerinin vekiline karşı şehrin merkez mahkemesinde dava açar. Rufail'in iddiasına göre kendisi Ali Ağa'ya, Medine kadılığı yapmış İbrahim Efendi'nin vârislerine ulaştırması için hayli yüksek bir meblağ vermiş. Ancak Ali Ağa bu parayı İbrahim Efendi'nin vârislerine teslim etmeden vefat etmiştir. Ali Ağa Dımaşk'a son gelişinde Rufail ile aralarındaki malî ilişkilerini gözden geçirmiş, alacak-verecek hesaplarını denkleştirmiş ve beraberce mahkemeye giderek umumi ibra içeren bir sözleşme imzalamıştır. Rufail'in bu davadaki talebi, İbrahim Efendi'nin mirasçılarına ait olan ve Ali Ağa'nın terekesinde bulunan paranın kendisine iadesidir.

Hanefi mezhebindeki ibrâ ve emânet hükümlerinin tatbiki halinde kolaylıkla çözülecek bu dava, dönemin kadısı, umumi valisi, dava taraflarının mevkileri ve şehrin Kavalalı idaresinde yeniden şekillenen otorite ağları çerçevesinde, karşılıklı yazışmalar ve suçlamalarla dolu, uzun ve zahmetli bir tartışma sürecine dönüşür. İşin ilginç tarafı, bu dava görülürken İbn Abidin'in mahkemede bulunuyor olmasıdır. Dava hakkında kadı ve valiyle karşılıklı yazışmalar yürüten İbn Abidin, problemin daha fazla karmaşıklaşmaması ve kamuya kapalı belgelerde kalmaması için *Tenbihu Zevi'l-Efham* risalesini kaleme alır.

Vefatından birkaç ay önce kaleme aldığı ve muhtemelen son eseri olan bu risalede İbn Abidin, Hanefi mezhebinde ibranın bazı temel kurallarını işledikten sonra, tartışma konusu davada sıklıkla atıf yapılan ve geçmişi VI/XII. asra uzanan bir meseleyi ele alır. Risale ibraya dair dikkat çekici tespitler içermekle beraber, eseri asıl önemli kılan özelliği İbn Abidin'in Hanefi mezhebi literatürüne yaptığı katkının anlam ve boyutlarını gösterecek bir bağlamı içermesidir. İbn Abidin'in bu risaledeki fıkhî mesaisinin

benzerini, *Reddu'l-Muhtâr* başta olmak üzere, pek çok eserinde daha geniş ve ayrıntılı görmek mümkündür; ancak bu risale bize, İbn Abidin'in söz konusu mesaisinin, sadece Hanefi literatür tarihini gözden geçirmek ve düzenlemekten ibaret olmadığını, bilakis kendi dönemindeki yaşayan Hanefi fıkhını doğrudan ilgilendirdiğini göstermektedir.

Risale teknik bir mevzu hakkında kaleme alındığı için seminerin başında kısaca ilgili terim ve hükümler tanıtılacak, daha sonra eserin dibacesi ve bölümleri incelenecek ve ardından risaledeki tartışmanın nirengi noktasını teşkil eden ibra meselesine dair İbn Abidin'in değerlendirmesi ele alınacaktır.

2 Oturum

Risâle Dili: Arapça
Seminer Dili: Türkçe

17, 21 Eylül 2026
Perşembe, Pazartesi
15:00-16:30

8. RİSALE GÜNLERİ
(17 Eylül - 1 Ekim 2026)

	Seminer Hocası	Okunacak Risâle ve Müellifi	Oturum Sayısı	Seminer Gün ve Saati
1	Okan Kadir Yılmaz	*Risâle fî Mes'eleti'l-Kefâe* Ebû Hafs Ömer b. İshâk b. Ahmed b. Muhammed b. İshâk b. Ahmed b. Mahmûd el-Gaznevî el-Hindî ("Sirâceddin el-Hindî") (ö. 773/1372)	4	21, 23, 24, 25 Eylül (Pazartesi, Çarşamba, Perşembe, Cuma) 10:00-11:30
2	Turgay Şafak	*Akl-ı Sürh* Ebü'l-Fütûh Şihâbüddîn Yahyâ b. Habeş b. Emîrek es-Sühreverdî el-Maktûl (ö. 587/1191)	4	24, 26, 28, 30 Eylül (Perşembe, Cumartesi, Pazartesi, Çarşamba) [illegible]
3	Hüseyin Örs	*el-Menhecü'l-Kavîm fi'l-Kavli'l-Kadîm* Ebû Muhammed Tâcüddîn Abdurrahmân b. İbrâhîm el-Firkâh el-Fezârî (ö. 690/1291)	4	21, 24, 28 Eylül-1 Ekim (Pazartesi, Perşembe) 20:15-21:45
4	Yusuf Arıkaner	*Risâletü Ebî Hanîfe ilâ Osman el-Bettî* Ebû Hanîfe Nu'mân b. Sâbit (ö. 150/767)	4	17, 18, 19, 20 Eylül (Perşembe, Cuma, Cumartesi, Pazar) 15:00-16:30
5	Muhammed İsa Yüksek	*et-Teysîr fî Kavâid-i İlmi't-Tefsîr (I. Bölüm)* Muhyiddîn Ebû Abdullah Muhammed b. Süleyman el-Bergamevî el-Kâfiyecî (ö. 879/1474)	4	20, 22, 24, 26 Eylül (Pazar, Salı, Perşembe, Cumartesi) 18:30-20:00
6	Rıdvan Ciru	*Risâle fi'l-Vaz'*	2	23, 24 Eylül (Çarşamba, Perşembe) 15:00-16:30
7	Mansur Koçinkağ	el-Varakât fi Usuli'l-Fıkh İmâmü'l-Haremeyn Cüveynî (ö. 478/1085)	4	22, 23, 29, 30 Eylül (Salı, Çarşamba) 16:45-18:15
8	Tuncay Başoğlu	*Ma'nâ Kavli'l-İmâm el-Muttalibî: İzâ Sahha'l-Hadîs fe-Hüve Mezhebî* Takıyyüddin Alî b. Abdilkâfî es-Sübkî (ö. 756/1355)	2	17, 18 Eylül (Perşembe, Cuma) 16:45-18:15
9	Orhan Ençakar	*Takdimü Mezhebi Ebî Hanîfe* Ebü'l-Hüseyn Ahmed b. Ebî Bekr Muhammed b. Ahmed el-Kudûrî (ö. 428/1037)	2	21, 23 Eylül (Pazartesi, Çarşamba) 18:00-19:30
10	Halil Efe	*Risâletü's-Salât (Kitâb fi's-Salât)* Ahmed b. Hanbel (ö. 241/855)	2	25, 26 Eylül (Perşembe, Cumartesi) 20:15-21:45
11	Cemalettin Ergün	*Risâle fi'l-Akl* Ebû Nasr Muhammed b. Muhammed b. Tarhan b. Uzluğ el-Fârâbî et-Türkî (ö. 339/950)	2	22, 29 Eylül (Salı) 20:15-21:45
12	Osman Demir	*Nihayetü'l-Beyan fî Dirayeti'z-zaman* Davud el-Kayserî (ö. 751/1350)	3	18, 19, 20 Eylül (Cuma, Cumartesi, Pazar) 20:15-21:45
13	Ömer Faruk Maden	*Cüz'ün fihi'l-Kelâmu 'alâ Hadîsi "Yetbe'u'l-meyyite selâsün"* Ebü'l-Ferec Zeynüddîn Abdurrahman b. Ahmed b. Abdurrahman Receb el-Bağdâdî ed-Dımaşkî (İbn Receb el-Hanbelî) (ö. 795/1393)	3	21, 23, 25 Eylül (Pazartesi, Çarşamba, Cuma) 18:30-20:00
14	Ali Benli	*Risâle fî Medhi'l-Kütüb ve'l-Hass 'alâ Cem'ihâ* Ebû Osmân Amr b. Bahr el-Câhız (ö. 255/869)	1	20 Eylül (Pazar) 18:00-19:30
15	Sadık Seymen	*Beyânu İ'câzi'l-Kur'an* Ebû Süleymân Hamd b. Muhammed b. İbrâhîm el-Hattâbî (ö. 388/998)	4	17, 22, 26, 29 Eylül (Perşembe, Salı, Cumartesi, Salı) 20:15-21:45
17	Mustafa Bülent Dadaş	*Fî Beyâni'r-Rüşveti ve Aksâmihâ li'l-Kâdî ve Gayrihi* Zeynüddîn b. İbrâhîm b. Muhammed el-Mısrî (ö. 970/1563)	2	26, 27 Eylül (Cumartesi, Pazar) 18:30-20:00
17	Sümeyye Sarıtaş	*Risale-i Mefkûd* Ali Haydar Efendi (ö. 1935)	3	22, 23, 24 Eylül (Salı, Çarşamba, Perşembe) 15:00-16:30
18	Hasan Karataş	*Tezkire-i Halvetiyye* Yusuf b. Yakub (ö. 989/1581)	4	21, 22, 28, 29 Eylül (Pazartesi, Salı) 15:00-16:30
19	Bilal Taşkın	*Tebyînü'd-Dekâ'ik fî Ta'yîni'l-Hakâ'ik* Taşköprîzâde Ahmed Efendi (ö. 968/1561)	3	21, 24, 27 Eylül (Pazartesi, Perşembe, Pazar) 16:45-18:15
20	Muhammet Halit Çelikyön	*İhyaü Ulûmi'd-Dîn: Hutbetü'l-Kitâb* Ebû Hâmid el-Gazâlî (ö. 505/1111)	2	21, 28 Eylül (Pazartesi) 20:15-21:45
21	Eyyüp Said Kaya	*Tenbîhu Zevi'l-Efhâm alâ Butlâni'l-Hükmi bi-Nakzi'd-Da'vâ ba'de'l-İbrâi'l-Âmm* İbn 'Âbidîn, Muḥammed Emîn b. Ömer ed-Dımaşkî (d. 1252/1836)	2	17, 21 Eylül (Perşembe, Pazartesi) 15:00-16:30